

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
 на пів року 10 кор.
 на чверть року 5 кор.
 на місяць 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокє число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
 трим неділь і руских свят
 і год пополудни.

Редакция, адміністрация і
 експедиция «Руслана» під ч. 1.
 т. Дзямбровского (Хорунщини). Екс-
 педиция місцева в Агенції Со-
 коловского в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє. —
 Реклямації неопечатані вільні
 від порта. — Оголошеня зви-
 чайні приймають ся по ціні
 20 с. від стрічки, а в «Наді-
 сланім» 40 с. від стрічки. По-
 дяки і приватні донесеня по
 3) с. від стрічки.

Всекародке свѣято Івана Котляревского в Полтаві.

„Будеш, Батьку, панувати, поки живуть люде;
 Поки сонце з неба сяє, Тебе не забудуть“.

Шевченко. «На вічну память Котляревскому».

(+) Сегодня обходить вся Україна-Русь велике народне свѣято в родиннім місці Івана Котляревского, в Полтаві. В місті, де перед 134 роками побачив свѣит Іван Котляревский, де провів частину свого життя і на віки спочив, відкривають сегодня пам'ятник, щоби почитати пам'ять першого українсько-русского поета, котрий дав почин до відродин України-Руси.

Розірвана Андрусівским миром поміж Польщею а Московщиною на дві половини, втративши ще останки своєї автономії після знесеня Гетьманщини і зруйнованя Січі, занепала страшно Україна. З адміністративним, політичним і горожанським об'єдненєм України мало довершити ся також об'єдненє українсько-рускої народности і мови з верховладною народністю московскою. Московщина втискала ся не тільки в урядове житє і в адміністрацію, але й у висші верстви суспільні, поміж українське дворянство, яке тепер почало виріжнювати ся від мужицтва і присвоювати собі чужу мову і звичаї, і весь побут. Таким чином розділила ся суспільність на Україні на два табори, що відрізняли ся від себе не лише мовою, але й звичаями, одежою і народним побутом. Українське дворянство затрачувало щораз більше свій питомий характер і московщило ся, а лише закріпощене селянство зберегло свою предківську мову, яка здавала ся новомодному дворянству простою, свої звичаї і обичаї, які здавали ся сьмішними, і свій народний побут.

Одначе вдача і прикмети українсько-русского народу так виріжняли ся від московского, що самому народови кидала ся в очи та різниця, маса українсько-русского народу була так велика, що немогла потонути хочби в широкім московскім морі. Хоч як важко полягла на українсько-русский нарід московска перевага, почала ся серед української суспільности реакція проти нового ладу, проти чужоземщини. По українських хуторах не перевели ся ще люди, що й переіменовані в дворян не цурали ся своєї рідної мови, своїх давних звичаїв. Чимало з тих щирих прихильників давного українского побуту, набравши ся просьвіти за границею, переняті поволи ідеями про волю і права чоловіка, починали одушевляти ся колишньою

славою Гетьманщини, вступати ся за давною автономією, а в сатиричних та гумористичних творах підіймати на глум нові порядки. Тай українське селянство в своїх неписаних творах повстало проти всего, що заведено проти єго волі і розуму. Отже в хвилі, коли українсько-русский нарід дійшов до найбільшого занепаду, коли здавало ся,

і занедбаня і зробив її літературною мовою. Правда, що для безсмертного свого твору Енеїди вибрав він жартовливу форму, ідучи під лад тогочасному смакови, одначе і в сій формі зумів він висловити чимало високих думок, розбудити ними приспану свѣдомість українсько-рускої суспільности і загірті нею до любови своєї рідної мови, народности і мінувшини.

Але крім Енеїди поставив Котляревский на народній видівні «Наталку Полтавку», яка й до нині не сходить з репертуару народного театру задля вірного зображеня українского побуту.

Отсими творами пробудив Котляревский не лише Україну до нового життя. Єго Енеїда і Наталка Полтавка стали так само популярними творами і в Галичині і на Буковині, і тут поруч інших творів українских довели також до відродин рускої народности, до нового національно-політичного життя.

Сегодня і Галичина і Буковина бере участь у всенароднім свѣяті Івана Котляревского в Полтаві, відпоручники народних товариств і дневникарства з Галичини і Буковини стають там свѣідками народної єдности всеї України-Руси, у стіп пам'ятника здвигненого і відкритого сегодня Іванови Котляревскому складають чолобитню першому будителеви народу, віддають честь єго безсмертній памяти. Сегодня, коли струя народного життя захопила найширші верстви нашої суспіль-

що він не вспіє удержати ся під напором великої і могутної адміністрації і зберегти своєї окремішности і самостійности супроти московської мови і літератури, коли здавало ся, що нічого не остає більше українсько-русскому народови, як зжити ся з верховладною урядовою народністю московскою, почала серед сего згнобленого і занедбаного народу проявляти ся та невмируща сила житєва, що відродила єго до нового самостійного життя. Учені й етнографи звернули бачність також і на засоби українсько-рускої народности, які не перестали жити в народі, а з тих дослідів виринув, як з попелу фенікс, до нового життя забутий українсько-русский нарід.

А з сеї живущої і цілющої криниці зачерпнув животворної сили також Іван Котляревский. Він видобув живу народну мову українсько-руску з наруги

ности, коли імя Котляревского відоме добре вже селянинови, коли «Наталка Полтавка» появляє ся і на сільській видівні, виставлювана по Народних Читальнях, наведені в горі слова Шевченка стали дійсною правдою. А все те може стати несхитним доказом невмиручої сили українсько-русского народу, якого ніякі невзгоди не зуміють вичеркнути з історії і з життя.

Всенародне свѣято Котляревского, котре дало нагоду зібрати ся вкупі заступникам російської і австрійської України-Руси, повинно стати понукую до дальшої, пильнішої і видатнійшої праці для національно-культурного розвитку українсько-русского народу.

ШКІЛЬНИЙ УСТАВ
ВИСШОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТА
під управою
„Союза співацьких і музичних товариств“
у Львові.

6. Фортеп'ян.

Наука гри на фортеп'яні подає ся в окремих відділах для мушці і жінщин і триває 8 літ.

Услівя прийняття: Покінчений 10. рік життя, музикальний слух, почуте ритму, хистка рука і відповідний духовий розвій.

I. кляса.

Наука подає ся 3 рази тижнево для чотирох елевів на годину.

Шкільна оплата вносить річно 75 корон.

Научний матеріал: Пятипальцеві вправи у всіх ладах. Літвиці: мажорна, мінорна і хроматична. Мажорні і мінорні тризвуки ломані триголосово; доміант-септ-акорд і зменшений ломаний чотироголосово. Н. Schmitt, op. 9 (1. сшиток). — Вправи: Н. Schmitt, op. 30 (1. часть); Duvernoy, op. 176; Czerny »Vorschule der Geläufigkeit« (1. сшиток); 160 achttaktige Uebungen (1. сшиток); Lemoine, op. 37; Heller, op. 125 (1. сшиток); найлекші сонатини Clementi-ого і Kuhlau-a; Bertini: »12 leichte Stücke«; Köhler.

II. кляса.

Наука подає ся тричі тижнево для чотирох елевів на годину.

Шкільна оплата вносить річно 75 корон.

Научний матеріал: Пятипальцеві вправи у всіх ладах в скоршій темпі. Мажорні і мінорні (мелодійна і гармонійна) літвиці в октавах, терцах і секстах понад 4 октави в обох напрямках. Тризвуки мажорні і мінорні, ломані чотироголосово; септимові акорди, ломані пятиголосово після Н. Schmitt-a, op. 9 (2. сшиток). Вправи: Czerny: »Vorschule der Geläufigkeit« (2. і 3. сшиток); »160 achttaktige Uebungen« (продовжене); Н. Schmitt-a op. 30 (продовжене); Köhler, op. 180; Bertini, op. 29; Heller, op. 125 (2. сшиток); Н. Reinhold, op. 39. — Сонатини Clementi-ого, Dussek-a і Kuhlau-a; сонати (легкі) Clementi-ого, Haydn-a, Mozart-a (після вибору професора); »Vierhändige Stücke« Volkman-a і L. A. Zellner-a.

III. кляса.

Наука подає ся тричі тижнево для трох елевів на годину.

Шкільна оплата вносить річно 90 корон.

Научний матеріал: Мажорні і мінорні літвиці у всіх ладах в октавах, терцах, секстах і децимах в обох напрямках. Тризвуки в чотироголосовім і широкім розкладі. Всякі роди септ-акордів в пятиголосовім і широкім розкладі після Н. Schmitt-a, op. 14; Chrisander-a »Techni-

sche Studien«. — Вправи: I. S. Bach-a »Kleine Praeludien und Fugen«; Berens-a op. 61 (2. сшиток); op. 66. і op. 89; Bertini-ого 32 (видавє Köhler-a); Czerny, op. 299; Heller-a, op. 45 (1. і 2. сшиток); op. 41 (1. і 2. сшиток); Alois-a Schmitt-a op. 16; Н. Schmit-a, op. 30 (продовжене) і op. 63; Н. Reinhold-a, op. 56 етюди, op. 57 »Melodische Uebungen«.

IV. кляса.

Наука подає ся тричі тижнево для трох елевів на годину. Елеви побірають притім безплатно по 1 годині тижнево яко предмет побічно-обовязковий теорию музики з відповідними голосовими вправами.

Оплата шкільна вносить річно 120 корон.

Научний матеріал: Продовжене вправ літвичних і акордових з октавною грою після Н. Schmitt-a, op. 14. і N. Chrisander-a »Technische Studien« (продовжене); вправи в подвійних терцах; тризвуки і акорди в подвійнім браню після Schmitt-a, op. 17. і Chrisander-a (продовжене). — Вправи: I. S. Bach-a »Zweistimmige Inventionen« і тогож французкі світи; етюди Cramer-a; Czerny, op. 740, op. 92, op. 245 і вибір з op. 335, 337, 365 і 399; Döring-a, op. 24; Heller-a, op. 45 (3. сшиток); op. 46 (3. сшиток); Clementi-ого »Gradus ad parnassum«; Hummel-a, op. 46 (Auswahl Dachs); Mayer-a, op. 168; Mertke »Octaventtechnik«. Кадеянці і модуляції. Легкі клясичні твори (після вибору учителя).

(Дальше буде).

ДОПИСЬ.

З Самбора.

Щорічно з відлетом бузків тягне цілий штаб москвофільський зі Львова, амбасадор з Коломиї, та тічня їх прихвостнів провінціоанальних полїтикоф до Самбора.

Щож ту такого приманчивого для їх великостей, що тягне їх на полудне замість на північ? Се »Ризниця«, а радше не »Ризница«, яко товариство, але занюхали, що прибиралось стілько гроша, що прийшла каменця на власність та деякі резерви приміщені в касі, котрих бажать стати панями, без вмішування проклятих »пайдократоф«, що люблять бавити ся в інтерпеляції і устроювати прочі неприємности.

Товариство се, яко чисто економічне, засноване для всіх Русинів галицьких, мало стояти на почві безпартійній. А що поклато оно собі яко ціль поміж вдовам і сиротам по сьвященниках, знайшло признанє у всего загалу Русинів і властий духовних, тож і розвій був запевнений.

До 1901/2 року заходили в нїм певні діоснанє підчас виборів, коли ходило о вибір деякого директора або другого діловодчика.

З р. 1902. настав внїшній напрям серед так званих твердяків.

Вергуни, Дудикевичі і прочі молоді їх адеп-

ти копнули ногою старших проводирів, загрозили викиненєм »старого пороха«, наколи не підуть під їх команду, і обняли провід.

Від сеї хвилі змінилась тактика на цілій лінії. Почали ся денунціяції на »пайдократоф« особливо клевети на рускі гімназії, злучились в Вшехполяками, де ходило о шкоду для »пайдократоф« а »Ризницю« оголосили своєю твердинею, з котрої за всяку ціну мало викинути ся народовців. Атак сеї виконано на зборах »Ризниці« в осени 1902. року, але що ще не всі сторонники їх були стероризовані новими проводирами, плян непевний, а народовці загрозили сецесією і отворенєм другого товариства, зацїткано на разі справу, але лишень хвилево.

Рік 1903. був для нових проводирів богатим в плоди. »Україноф-пайдократоф« побивав »Галічанін« в прах, денунціяції на незлюблені одиниці удавались над сподіванє, при виборах до рад повітових не допускали Русинів, уживаючи всіляких хитроців і підлостей на шкоду народу, тож по що ще входити при виборах до анектованої ними твердині в угоду з пайдократами-Українцями?

І стало ся. Дня 8. с. м. зїхав до Самбора цілий штаб зі Львова в комплекті, приїхав амбасадор з Коломиї і стягнули всіх маститїйших, що гарно списали ся при виборах, та в прах побили »народофоф«, викинули всіх з »савета« і ради надзираючої, а коли загнались за далеко, то навіть знехтували раду крилошанина Вч. о. Зубрицького, аби товариство стояло на почві безпартійній і справедливій. За те не вибрали его до совіту, доперва по доконанім майже виборі покликано чи вибрано его з ласки. Тепер ясно стане кождому, по чийй стороні правда і о що ходить. З сею хвилею перестав »Ризниця« стояти на почві безпартійній, а став під провід штабу львівського і амбасадора з Коломиї, котрий в промові своїй виразно заявив з патосом: »Наколиб народовці посьмили досягнути на сю нашу власність, нашу твердиню, розібємо всі їх товариства в прах«.

Знаємо, що з сего господина промовляла крайна бута безкарного дотеперїшного доптання всіх сьвятоців народу українсько-русского — доптання поодинових одиниць, що своєю бездоганною і широю працею стояли на перенонї его задушевним бажаням, но він повинен також і се зятимити, що ся бута граничить з соромним упадком.

Віriamo, що наші духовні власти так довго могли бути протекторами сего товариства, як довго було оно власностию всего народу руского, як довго яко товариство економічне стояло на почві безпартійній, но коли провід переняли люди з рамени тих, котрим ходить о буренє а не будованє, о ятренє а не о лагодженє, котрих провідником є московський наймит, коли членів уміркованїйших караєсь глумленєм — не схотять дальше оставати ся его покровителями.

Спокійні ми в совісті, що не з нашої стороні виїшла заціпка і не ми, народовці, приложили руки до нищеня і підкопуваня так хосенного товариства, здвигненого працею цілого на-

ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

В західній Европі вже кілька десятиліть ведеть ся сильна агітація проти вівесекцій; останними роками агітація ся появилась і у нас в Росії. В основі своєї проповіді противники вівесекцій кладуть тезу як раз протилежну тій, яку я що йво висловив, — іменно вони твердять, що вівесекції цілком непотрібні для науки.

Але хто-ж саме ті люди, що беруть ся довести таку тезу? Сьвященники, сьвітлові дами, урядники, — люди цілком непричастні в науці, а відповідають вони Вірхову, Кльодови, Бернаррови, Пастерови, Робертови Кохови і иншим велитням, які на своїх раменах несуть науку вперед. Алеж се неможлива недорічність! Методи і дороги науки становлять у кождїй науці найтруднїйшу її частину; як можуть братись судити про них профани? Вони й самі не можуть не відчувати сього, і зрозумілим є, з якою радостію повинні

вони витати тих з людей науки, які висловлюють ся згідно з їх думкою. Тепер противники вівесекцій носять ся з Лявсоном-Тетом, широко звітним практичним хірургом і з цілком вже незвітним в віякому відношеню »медиком-хірургом« Бель-Тайльором. Перед кількома роками промова сього Бель-Тайльора проти вівесекцій (в дуже безграмотнім перекладі) була розіслана нашим антивівесекціонїстам, в виді додатку до »Нового Времени«. Коли читавш сю промову, то острах бере від сеї куни брехні й сугґестії, якими вона переповнена і мимоволї запитуєш себе: чи може бути жизненною наука, якій треба прибігати до такої несовісної обманї суспільности? Опіраючись на своїм авторитеті спеціалїста, числючи на цілковиту темноту слухачів, Бель-Тайльор не спинюєть ся рішучо ні перед чим.

Се неправда — оповіщає він напр. — будьто би Гарвей дізнав ся про закон обігу крови при помочи вівесекції. Цілком ні! Єдино при помочи помічаня над мертвим чоловіком, Гарвей відкрив сей факт, що кляпи жил дозволяють крови текти лиш у певному напрямі... Треба завважити, що знаменитий трактат Гарвея про обіг крови майже цілий складаєть ся

з описів проб, переведених Гарвеєм над живими сотворіннями; ось заголовки кількох розділів трактату: Cap. II Ex vivorum dissectione qualis sit cordis motus (рухи серця після даних добутих дорогою вівесекції). Cap. 3 Arteriarum motus qualis ex vivorum dissectione. Cap. IV Motus cordis et auricularum qualis ex vivorum dissectione і т. п.)

»Неправда й те — продовжає Бель-Тайльор — будьто би через вівесекцію Кох найшов средство проти сухіт; навпаки, його вціплюваня викликували наперед горячку, а потім й смерть«. (Промову свою бесідник виголосив при кінці 1893 року, коли вже майже ніхто не боронив туберкулїни Коха; але про те, що дорогою вівесекцій той самий Кох винайшов туберкульозного бацяля, що при помочи вівесекцій сотворена ціла бактеріологія, — Бель-Тайльор благорозумно замовчує).

(Дальше буде).

1) Гляди: Exercitacio anatomica de motu cordis et sanguinis in animalibus. Auctore Guilielmo Harveo. Lugduni Batavorum 1737.

роду руского і патріотичними почуваннями духовенства.

Тероризуватись і глумитись над собою не дамо ся львівським штабовцям від «Галічаніна» та їх прихвостням, але сподіємо ся, що сей їх пошух станеть для них і гробом їх нікчемности.

Сподіємо ся, що чей вже вінци отворять ся очи і тим отцям, що дались стероризувати очайдухам і побачуть, що дорога, по котрій їх ведуть, веде до загибелі, до руїни, що они може навіть проти своєї волі сліпо ідуть. Час вже опам'ятати ся і страсти з себе пута, в котрі окували вас, бо совість ваша станеть вам катом, а діти ваші вас прокленуть, яко зрадників і запроданців, хотів би ви лише несвідомо а може в добрій вірі дались оманити. Аж сьмішно читати на стовпцях «Галічаніна», як безцеремонно вмовляєсь в щирих народовців атеїзм і прочі зміни, а тут треба було прислухатись і придивитись, в якій пошані у них їх провідники духовні, як глумливо поведуть ся супроти них.

Не на слова і друк дивитись треба а на діла! Не з неависти се пишемо, а доказом сего промовчане на разі не одного, що вкаже, що лишень фарисей так поступати можуть, про що ви самі найліпше пересвідче і, а промовчуємо, бо єсьмо певні, що хвиля вашої ніби то побіди, сталась хвилею рішучою в умах і совісті незапліплених ще цілком ваших сторонників і они отрясуть ся з вашого тероризму для добра справи, товариства і народу.

Наколиб ми завели ся в надія, вистане ще часу до виказана вашої нібито релігійности, пошани для властей духовних, під котрій то плащик любите так радо ховати ся, аби лекше побивати народовців і безкарно донатити, що для кожного народу є дороге і сьвяте. Фактів прибирало ся вже досить, не пожалуємо, а побачимо, чи тоді за вашим проводом посьміє ступати частинка збаламучена з поміж духовенства.

До збаламучених і стероризованих отців кличемо з щирого серця: заверніть, поки час!

Учасник.

3 Балкану.

На Балкані, мимо запевнень Порти, що турецьке військо знищило всі більші ватаги ворохобників, панує дальше анархія, огонь і меч. Відділи Македонців під начальним проводом Бориса Сарафова ведуть завзяту борбу з турецьким військом і перенесли головний терен бою в околиці Адриянополя вже недалеко Царгорода. Султан Абдуль Гамід дрожить о своє житє, бо македонський комітет загрозив єму смертию, коли до двох місяців не надасть самоуправи македонським вілятам. Пишемо з такою погрозою найшов султан дня 31. серпня під подушкою. Коли Македонці могли найти дорогу до султанської спальні, аби вручити султанови вирок смерти, то хто заручить, що до двох місяців не найдуть дороги до виконання свого вироку. Розуміє ся, що султан зарядив сейчас строге слідство межі всіма двораками, і сам єго переводив. Кров потекла струями, але правдивих виновників не найдено. Ільдіз-Кіюску а передовсім спальні султана стереже тепер потрійна сторожа, зложена з найвірнійших Турків.

З Білгороду доносять о нових арештованих. Мимо того, що із правительствених кругів ширять висті, мов би то переслуханєм офіцарів в Нишу залагоджено цілу справу, арештовано дня 8. с. м. все таки ще 11 офіцарів, а 6 полишено в домовім арешті. Говорять, що майор-авдитор, котрий мав вести слідство, розглянувшись в актах, подав ся до димісії. Як має ся річ з ген. Магдалевичем, годі знати. Після одних єго арештовано, після других зовсім не арештовано, а ще після іншої версії арештовано лиш на короткий час і випущено зараз на волю. Магдалевич є пенсіонованим генералом і мав дати гроші на агітацію против убійників короля Александра.

Новинки.

— Календар. В суботу: руско-кат. Александр; рим.-кат. Гвідона. — В неділю: руско-кат. Положенє пояса П. Б.; рим.-кат. Товії.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядчо о вирівнанє залежностей, та о присиднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо даром, о скілько запас вистане, всі попередні числа з фейлтоном «Записки лікаря».

На грошевих переказах просимо дуже чітко виписувати адресу: «Адміністрація часописи Руслан».

— **Цісар приїде до Львова** в сьому неділю рано о год. 9. мін. 26 (після львівського часу). На двірці ждати будуть намісник, кр. маршалок, командант ген. Фідлер, президент міста і ин. та компанія піхоти. Цісар переїдеди буде улицями: Горедецькою, Льва Сапїги, Шептицьких, площею св. Юра і звідси має вступити до церкви св. Юра, дальше ул. Міцкевича, Маршалківською, Третього Мая, Ягайлонською, Кароля Людвика, площею Марийською, ул. Театральною, до лат. катедрі. При тих улицях буде уставлена молодіж шкільна. Перед лат. катедрою від склепу Бардаша до Ридля стояти будуть ремісничі корпорації, а перед входом до катедрі рада міста. Охотничча сторожа утворить шпалір в катедрі від входу до вівтаря, а перед нею шкільні дівчата сипати будуть цвїти під ноги цісаря. По тихій Службі Божій, відчитаній архиеп. Більчевским, поїде цісар до палати намісника. Тут являть ся перед ним шамбеляни, тайні радники і инші двірські достойники, духовенство, офіцарський корпус, кравчий відділ, рада міста і инші власти правительствени і автономічні. О год. 12. мін. 36 відїде цісар тою самою дорогою на дворець. Намісник відпровадить цісаря аж до Хлопів; в понеділок зрана верне до Львова на отворене сойму, а пополудни поїде назад до цісарської квартири і остане там аж до відїзду монарха. — Програму подорожи цісаря подають таку: До Перемишля приїде цісар в неділю о год. 6 мін. 48 (після середноєвроп. часу); задержит ся 10 минут, опісля задержит ся ще в Городку 5 минут. По маневрах д. 15. с. м. відїде в Комарна о год. 4 попол. і на Самбір, Добромил, Перемишль верне до Відня.

— **На торжество відкриття пам'ятника Ів. Котляревського до Полтави** виїхав наш редактор п. Лев Лопатинський, який буде заступати також тов-о «Сокил». О скілько нам відомо, виїхали ще до Полтави: професор університету др. Студинський, яко делегат Наук. Товариства ім. Шевченка; п. Кость Паньківський, відпоручник Тов-а ім. Котляревського; пос. Романчук, делегат «Просьвіти»; др. Левицкий, редактор «Діла»; др. Грушкевич упрощений делегат «Академічної Громади»; др. Лесь Кульчицкий з Коломиї, редактор «Поступа» і делегат тамошних народних товариств і др. Мирон Кордуба з Черновце, представител черновецьких руских товариств.

— **На полтавське торжество** вислала наша редакция отсю телеграму на руки Городського Голови в Полтаві: Сердешний привіт та поклін з Галицької України шле ініціаторам сьвяткована пам'яті Котляревського — Редакция «Руслана».

— **Вписи до 4-класової школи ім. М. Шевченка у Львові**, ул. Скарбківська ч. 26, будуть відбувати ся в днях 15, 16. і 17. вересня с. р., кожного дня рано від 9. до 12, а пополудни від 3. до 5. години. Діти, котрі вписують ся до І. класу, мають виказати ся метрикою уродження і хрещеня, на доказ, що мають приписаний вік шкільний, а евентуально і шільним сьвідотвом, если вже учащали до школи; всі же другі діти мають предложити при вписі шкільне сьвідотво, а ті, що приходять з інших шкіл, також метрику уродження і хрещеня. — *Іван Гамота.*

— **3 Долини.** Перші загальні збори товариства «Жіноча Громада в Долині» відбудуть ся в неділю дня 20 с. м. о годні 2 1/2 пополудни в комнатах читальні «Просьвіти» в Долині. Новоприступаючі члени зволять вписати ся в Товариство від год. 2 в місці зборів. Просимо о численну участь! — За Комітет: *Величковска, Чапран.*

— **В Березові нижнім**, печеніжинського повіта, відбув ся дня 19. м. м. концерт заходами членів місцевої Читальні Просьвіти.

— **Сьвяткованє пам'яті Ів. Котляревського.** Петербурскі часописи доносять, що Українці в Петербурзі наміряють сеї осени сьвяткувати 75-літні роковини смерті Ів. Котляревського. Літературний вечер в пам'ят Ів. Котляревського мав би відбути ся в жовтні в день смерті поета.

— **Місто Полтава** (Півтава), основане в половині 12. віка, лежить при спливі річки Полтавки з Ворсклею при залізничім шляху Єлисаветгород-Харків. В послїдних роках получено Полтаву прямим шляхом залізничі з Київом через Лубни. В 1897. р. Полтава числила 53.000 жителів. В тім році було в Полтаві: 19 православних церков, 1 римо-кат. костел, 1 еванг. костел, монастир і синагога, дві гімназії, мужеска і женська, реальна школа, духовна семинарія, кадетська школа, дівочий институт, промисловий музей, 2 театри, 6 фінансових інституцій, 25 фабрик і т. д. Яко губерніяльне місто і осїдок православно-

го єпископа, мимо значного числа жидівського населеня, Полтава визначає ся простими, широкими і чистими улицями та гарними площами. На двох площах стоять два пам'ятники на спомин кровавих битв зведених під Полтавою. Один пам'ятник має вигляд високого обеліска з орлом на верху. Другий в виді чотиригранної призми з мечем, щитом і шоломом на вершк, станув в 1895. році на гробі поляглих Шведів в битві під Полтавою з 1709. р. в часі війни Петра Великого з шведским королем Карлом XII. — Полтавська губернія, зложена з 15 повітів, обнимає простір близько 50.000 клм. (3/5 простору Галичини) і числила в 1897. р. 2,794.727 душ населеня, з малими виїмками самих Українців.

— **Рун в чеській касі.** З Волоского Межиріча в Чехах доносять, що тамошній чеській касі грозить упадок в наслідок недовору 1,030.000 К, яких яко уділені позички не можна стягнути. «Лідові Новини» звивають чеські інституції фінансові до несеня помочи касі в Вол. Межирічу.

— **Діло божевільного.** В парку міста Вінфілд в Канаді зібрало ся онаді до 5.000 осіб, аби послухати музики. Ненадібно вибіг з єусідної улочки недужий на умі, 30-літний Гільберт Твайг, і почав стріляти до товпи. Від єго стрілів погбло на місці 4-ох людей, 3-х смертельно ранених а 20-ох було тяжше або лекше ранених. Між товпою настав страшний переполох. Всі кричали, утікали, попихали одні других і толчили, чим ще більше погіршали ситуацію. Божевільний між тим набивав свою стрільбу та стріляв дальше. Аж місцевому поліціянтови, Ніклясови, удало ся підїйти ближше до божевільного і влучним стрілом з револьвера положити єго трупом. Божевільний вистрілів також до поліціянта, але не влучив. Твайг був мляварем, служив при війську на Филиппінах і від кількох літ зійшов з розуму. В цілїм місті називали єго дурним Твайгом, але не уважали небезпечним, бо не зробив доси нікому лиха.

— **Дрібні висті.** Вінчане п. Франца Кароля Бокса, учителя, з п-ною Яновською відбуде ся дня 20. с. м. в Ліщині, п. Стрілеска нові. — Редакция «Дзвінка» оголошує, що з причин від неї независимих оба числа «Дзвінка» за вересень вийдуть разом дня 20. с. м.

— **3 перемискої єпархії.** Презенти одержали о.: Георгій Вербицкий на Млини і Мих. Лев на Залуж. Канонічну інституцію дістали оо. Мих. Демцьо на Крамарівку і Лев Саламон на Честині. До канон. інституції визвані оо. Юл. Негребецкий на Бавдрів, Лев Набак на Нагірці і Вол. Дуркот на Мисцову. Сотрудництва дістали оо. Ів. Шевчик Дальовій. Мирослав Лисяк в Тиличи, Евг. Копістянський в Липі і Мих. Наклович в Белзі. Завідательство в Волчи долїшний дістав о. Вол. Саноцкий. Речинець подавати ся до півчого заведеня назначено до 25. н. ст. вересня, а убігателі мають явити ся в Перемишлі дня 1. н. ст. жовтня с. р.

Пам'ятаймо на Товариство зпомоги церков імени св. Петра у св. Юра у Львові і вступаймо громадно в єго члени. — Членська вкладка вносить: 1 К від особи а 5 К від церкви, громади, брацтва, товариства і т. п. річно і 1 К вписового одноразово.

Посмертні оповістки.

— **Михайло Клемертович**, бувший довголітний сотрудник «Слова» і редактор «Ластівки», опісля урядник «Нар. Дому», упокоїв ся у Львові дня 9. с. м. в 68. році житя. В. в. п.!

— **Катерина з Копровських Хомикова**, жінка артиста-малюра і горожанина міста Бережан, упокоїла ся дня 10. с. м. в Бережанах в 48. році житя. В. і. п.!

— **Саломея з Кордасевичів Яблоновска**, вдова по б. крилошанині і пароху в Любачеві, упокоїла ся дня 9. с. м. в Перемишлі в 61. році житя. В. і. п.!

Телеграми

з дня 11. вересня.

Відень. Дневник Independance Belge доносить з дипломатичних кругів, що недалеко є військова інтервенція Австро-Угорщини і Росії на Балкані. Сего має собі навіть бажати султан, бо не чує ся безпечним в Царгороді.

Ся часопись доносить ще сензаційну висті, що Росія старає ся о дозвіл перевезеня свого війська через Галичину і Угорщину на балканський півостров.

Хлопи (коло Комарна). Вчора прибув ту архикнязь Франц Сальватор і замешкав в палаті гр. Лянцкороньското. В брамі палати привитали гостя гр. Лянцкоронський з своїм сестрінцем бароном де Во, шеф генерального штабу бар. Бек і командант корпусу ген. Фідлер.

Маневри почали ся вчора пополудни. Міністер війни ген. Пітрайх не приїде. Від вчера уряджено ту двірську стацию телеграфічну.

Чернівці. Вчера отворено соймову сесию. Президент краю кн. Гогенльогге у вступній промові запевнив, що буде однаковими зглядами кермувати ся супроти всіх народностей і віроісповідань.

Сольногород. На вчерашнім першим засіданню сойму поставлено кілька внесень з жаданєм увільнення від служби вояків, які вислужили три роки, та цлого розділу з Угорщиною.

Брегенция. В передаруляньскім соймі обговорювано вчера нагле внесене в справі увільнення вояків по трех літах служби і жадано скорого скликания державної ради.

Прага. При доповняючім виборі посла до державної ради з округу Пардубиці-Хрудзим вибрано Молодочеха Франца Уджала.

Любляна. При вчерашнім доповняючім виборі посла до державної ради з округу сільських громад Любляна вибрано Словінця з католицької партії, радника двора Шуклєго.

Рим. Говорять, що король Віктор Імануїл поїде в половині вересня до Лондону, аби відвідати англійского короля.

Рим. Дня 24. жовтня приїде до Риму цар Микола з женою і перебудуть там 4 дни.

Білгород. Вчера коло 10. год. вечером товпа зложена з 1000 осіб, устроїла демонстрацию перед редакциями «Народний Лист» і «Вечірні Новини». В редакциях вибито всі шиби. Редактори в обороні жита стріляли до товпи з револьверів і ранили кілька осіб. Демонстрантів прогнала жандармерия.

Царгород. Порта оголошує, що вже знищено більші ватаги ворохобників, а остали лише малі ватаги, котрі утікаючи перед турецьким війском, нищать край. Материяльну поміч одержують сї ватаги з Болгарії.

Берлин. З Софії доносять: Македонці звели в остатних днях три кроваві битви з турецьким

війском, але всі три програли. Борис Серафов, живий і здоровий, находить ся на чолі 800 ворохобників в повіті Касторья.

Льондон. Ціла італійська ескадра Середземного моря, зложена з 13 воєнних кораблів, одержала з Риму порученє, бути готовою до подорожи на турецькі води. Ескадра находить ся тепер коло Сицилії.

Париж. В фабриці портового міста Боя де Люзи вибухла чума. 27 осіб занедужало; а з того 5 осіб померло. Санітарний уряд видав строгі розпорядки проти розширення чуми і казав спалити фабрику з всім, що в ній находило ся.

Всілякі КУПОНИ і вильосовані цінні папері виплачує без потручення провізії або коштів Контора виміни ц. к. упр. гал. акц. БАНКУ Гіпотечного.

ФІЗИКАЛЬНО-ДИЄТЕТИЧНА ЛІЧНИЦЯ д-ра Тарнавского в Косові (за Коломиєю), ст. зел. Заболотів отворена до кінця жовтня. 66 (2-10)

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“ стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові. ПОЗИЧКИ СПЛАТУ Членом Уділ Вкладки Чистий зиск ІНФОРМАЦІЙ

Розклад поїздів залізничих до купелевих місцевостей.

Львів - Риманів-Івонич, Мушина, Криниця-Закопане via Перемишль, Ряшів; Мушина, Криниця, Жеґестів-Закопане via Тарнів; Моршин-Трускавець-Риманів-Івонич via Стрий; Карльсбад через Прагу.

Table with multiple columns showing train schedules, departure/arrival times, and fares for various routes including Львів, Перемишль, Ряшів, Тарнів, and Карльсбад.

Увага: Поспішні поїзди означені товстим друком. - Час середно-європейский.